

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

Cur sine Cruce celebrari Missa non debeat. De hujus ritus antiquitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

Cur sine cruce celebrari Missa non debeat. De hujus ritus antiquitate.

VIII. **I**Nter candelabra Crux in altari collocari solet, quem ritum antiquissimum esse ostendunt plerique ex canone 3. concilii secundi Turonensis habiti anno 570. *Ut corpus Domini in altari, non in imaginario ordine, sed sub crucis titulo componatur.* De cujus legitimo sensu certant viri eruditi, & adhuc sub iudice lis est. Alii verò multo antiquiorem meritò existimant, utpote qui ab Apostolica traditione profuxerit. Ab aspectu siquidem crucis sacerdoti celebranti passio Christi in memoriam revocatur, cujus passionis viva imago & realis repræsentatio hoc sacrificium est, mortem cruentam Salvatoris nostri incruentè exprimens, tanquam idem sacrificium, quod in cruce oblatum est, quamvis diverso modo offeratur. Ideò sancti Patres, ut seraphicus Bonaventura testatur *lib. de mysteriis Missæ*, statuerunt ne quisquam Missas agat, nisi in altari adsit imago crucifixi. Ideò etiam Christi cultores maxima semper veneratione signum crucis profecti sunt, adeò ut ad omnem aditum atque exitum, ad vetitum, ad calceatum, ad mensas, ad lavacra, ad lumina, ad cubilia, ad sedilia frontem tererent crucis signaculo, ut loquitur Tertullianus *cap. 3. de corona militis*. Basilius *lib. de spiritu sancto cap. 27.* inter dogmata, quæ sine scripto recepimus ex Apostolica traditione, hoc primo loco commemorat, ut signo crucis signentur, qui spem in Christo collocarunt. Augustinus tract. 118. in Joannem, „ Quid est, inquit, signum „ Christi, nisi Crux Christi? quid signum nisi ad „ hibeatur sive frontibus credentium, sive ipsi „ aquæ ex qua regenerantur, sive oleo quo chris- „ mate unguuntur, sive sacrificio quo aluntur; nihil „ horum ritè perficitur. Nec solum crucis signa- „ culo in omni actu se munire consueverunt fide- „ les, sed & materialem ipsius crucis figuram vene- „ rari, de qua re antiquos canones Antonius Augustinus collegit *lib. 16. juris Pontificii tit. 14.* Crucis aureæ in altari meminit Beda *lib. 2. hist. cap. 20.* Et Jonas Aurelianen. adv. Claudium Taurinen. in præfat. lib. 2. „ Multa, inquit, sunt, „ quæ mos sanctæ Ecclesiæ, sicut à majoribus „ tradita sunt & derelicta, quadam insita atque „ nativa celebratione frequentat. Neque enim „ nostro tempore usus irrepit, figuram crucis in „ basilicis Sanctorum statui, sed mos antiquæ ob- „ servationis legitimus id instituit.

De Thuribulis, & usu Incensi. Antiquissimum cum esse apud omnes nationes.

IX. **T**huribulum sive Thymiamaterium, quod etiam suffitorium dicitur ab Anastasio, vas est in quo thura & varii odores incenduntur in solemnibus oblatione, idque ex Apostolica traditione, & Mosaicæ legis exemplo. Nulla est Ecclesiastica ceremonia, cujus crebrior mentio fiat in antiquis & recentioribus omnium gentium Liturgiis, quàm thuris & thymiamatis, quod sæpè inter sacrificandum adoleatur. Solemne hoc fuit omni quantumvis barbaræ & veræ religionis experti, ut nullum sacrificium ritè peragi crediderint sine incenso vel aliquo saltem odorifero suffimento. Magi thure Christum Deum venerati & professi sunt: Simili modo Poætæ à divinitatis protestatione thuris oblationem inseparabilem esse putabant, *Templa tibi statuum*, ait Ovidius, *reddam tibi thuris honorem.* Qua persuasione Christiani idolis sacrificasse censebantur, qui summis digitis aliquot thuris grana in ignem iniecerunt, quos *thurificatos* vocabant, ut ab aliis lapsis discernentur, qui libellatici, sacrificati, & idololatræ vocabantur, sicut ex Cypriano docet Baronius *to. 2. ann. 253.* Notum est dictum Tertulliani in Apolog. cap. 9. *examinatorem Christianorum adhiberi ut foculum ut acerram oportebat.* Est autem acerra vas, in quo thus reponi solet. Oblata thymiamateria duo à Constantino Magno ex auro purissimo pensantia libras XXX. itemque aliud aureum cum gemmis pensans libras XV. refert liber Pontificalis in Sylvestro. Idem in Sergio ait: „ Hic fecit thymiamate- „ rium aureum majus cum columnis & cooper- „ culo, quod suspendit ante imagines tres aureas „ B. Petri Apostoli, in quo incensum & odor „ suavitatis festis diebus, dum Missarum solemnia „ celebrantur, omnipotenti Deo opulentiùs mit- „ titur. Usus verò adolendi altaria intra solemnia divini officii vetustissimum esse, indicat Ambrosius ad cap. 1. Lucæ dicens, *atque utinam nobis quoque adolentibus altaria, sacrificium deferentibus assistat Angelus.* Eundem ritum explicat expositor Ordinis Romani apud Cassandrum in Liturgiis, *post Credo*, inquit, *thuribula per altaria portantur, & postea ad naves hominum feruntur, & per manus sumus ad os trahitur.* Est & can. 3. Apostolorum supra citatus, quo sancitur, ne quid ad altare offeratur præter oleum pro luminariibus, & incensum tempore oblationis. In libro veterum consue-